

Αθήνα, 09/09/2025

Αρ. Πρωτ. 460/ΙΣ

ΠΡΟΣ: Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης, κ. Δημήτριο Παπαστεργίου

ΘΕΜΑ: Στρατηγική Πρόταση για τη Δημιουργία Γραφείου Ανοιχτού Λογισμικού (OSPO) στο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

Η οικονομική αξία του ανοιχτού λογισμικού

Η μελέτη του Harvard Business School "[The Value of Open Source Software](#)" (Ιανουάριος 2024) αναδुकνεύει ότι οι επιχειρήσεις παγκοσμίως θα έπρεπε να δαπανήσουν **\$8,8 τρισεκατομμύρια** επιπλέον για λογισμικό αν δεν υπήρχε το ανοιχτό λογισμικό - ποσό 3,5 φορές μεγαλύτερο από τις τρέχουσες δαπάνες τους. Η έρευνα των Manuel Hoffmann, Frank Nagle και Yanuo Zhou διαπιστώνει ότι το **96% των εμπορικών εφαρμογών** περιέχει ανοιχτό λογισμικό, με ορισμένες να αποτελούνται έως και κατά 99,9% από ελεύθερα διαθέσιμο κώδικα.

Παράλληλα, η [μελέτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#) από το Fraunhofer ISI και το OpenForum Europe ποσοτικοποιεί τη συνεισφορά του ανοιχτού λογισμικού στην ευρωπαϊκή οικονομία σε **€65-95 δισ. ετησίως**, με επενδύσεις μόλις €1 δισ. - αποδεικνύοντας αναλογία κόστους-οφέλους τουλάχιστον 1:4. Για την Ελλάδα, με ΑΕΠ περίπου €220 δισ., μια αύξηση 10% στην υιοθέτηση ανοιχτού λογισμικού θα μπορούσε να αποφέρει ετήσια οφέλη **€880 εκατ. έως €1,32 δισ ευρώ**.

Το ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο απαιτεί δράση

Ο [Κανονισμός για τη Διαλειτουργική Ευρώπη](#) (Κανονισμός ΕΕ 2024/903), που τέθηκε σε ισχύ τον Ιούλιο 2024, δημιουργεί δεσμευτικές υποχρεώσεις για τους φορείς του δημόσιου τομέα. Το Άρθρο 13(4) ορίζει ότι οι δημόσιες διοικήσεις πρέπει να "δίνουν προτεραιότητα στην εφαρμογή λύσεων διαλειτουργικότητας που δεν φέρουν περιοριστικούς όρους αδειοδότησης, όπως οι λύσεις ανοιχτού κώδικα" όταν υπάρχει ισοδύναμη λειτουργικότητα. Από τις **12 Ιανουαρίου 2025**, οι αξιολογήσεις διαλειτουργικότητας καθίστανται υποχρεωτικές.

Επίσης, η [Διακήρυξη του Βερολίνου για την Ψηφιακή Κοινωνία](#), υπογεγραμμένη από όλους τους υπουργούς ψηφιακού μετασχηματισμού της ΕΕ, δεσμεύει τους υπογράφοντες να εφαρμόσουν "κοινά πρότυπα, αρθρωτές αρχιτεκτονικές και - όταν είναι κατάλληλο - τεχνολογίες ανοιχτού κώδικα" έως το 2027.

Το γαλλικό μοντέλο DINUM

Η Γαλλία παρουσιάζει ένα ιδιαίτερα ενδιαφέρον μοντέλο μέσω της [Direction interministérielle du numérique \(DINUM\)](#), που λειτουργεί ως υπηρεσία του Πρωθυπουργού με προϋπολογισμό που κυμάνθηκε από **€79 εκατ. έως €138 εκατ.** ετησίως τα τελευταία χρόνια. Σύμφωνα με την [έκθεση του Cour des Comptes](#) (Ιούλιος 2024), η DINUM απασχολεί εκατοντάδες υπαλλήλους σε τέσσερα βασικά τμήματα:

- **Τμήμα Etalab:** Συντονισμός ανοιχτών δεδομένων και ανοιχτού λογισμικού
- **Τμήμα Υποδομών:** Κατασκευή και λειτουργία κοινών υποδομών
- **Τμήμα Προϊόντων:** Ανάπτυξη διυπουργικών ψηφιακών υπηρεσιών
- **Τμήμα Συμβουλευτικής:** Υποστήριξη υπουργείων σε ψηφιακά έργα

Ο [Bastien Guerry](#), με τον οποίο η ΕΕΛΛΑΚ έχει συζητήσει εκτενώς για τη διαμόρφωση της συγκεκριμένης πρότασης, διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη του οικοσυστήματος ανοιχτού λογισμικού της γαλλικής δημόσιας διοίκησης. Όπως ο ίδιος δήλωσε σε [συνέντευξή του στο LinuxFr](#): "Αυτό που με έκανε να περάσω από τον κόσμο της Κοινωνίας των Πολιτών στις υπηρεσίες του Πρωθυπουργού ήταν η λέξη 'open source' στην αγγελία εργασίας".

Βασικά επιτεύγματα της DINUM

1. [code.gouv.fr](#): Πλατφόρμα που καταγράφει πάνω από **9.000 αποθετήρια κώδικα** από τη γαλλική δημόσια διοίκηση στο GitHub, GitLab και άλλες πλατφόρμες.
2. **SILL (Socle Interministériel de Logiciels Libres):** Ο [επίσημος κατάλογος προτεινόμενων λογισμικών ανοιχτού κώδικα](#) για τη δημόσια διοίκηση, που περιλαμβάνει εκατοντάδες εφαρμογές με λεπτομερείς οδηγίες χρήσης.
3. **Κοινότητα BlueHats :** Δίκτυο που συνδέει **800+ δημόσιους υπαλλήλους και πολίτες** που υποστηρίζουν το ανοιχτό λογισμικό. Η DINUM εκδίδει διμηνιαία newsletter και διοργανώνει ετήσιες εκδηλώσεις.
4. [beta.gouv.fr](#): Η θερμοκοιτίδα ψηφιακών υπηρεσιών που έχει αναπτύξει επιτυχημένες πλατφόρμες όπως το [data.gouv.fr](#) (με 43.000+ datasets) και το Mes Aides, όλες με ανοιχτό λογισμικό.

Μετρήσιμα αποτελέσματα της DINUM

Σύμφωνα με την [ανάλυση του Labo Société Numérique](#):

- Το ανοιχτό λογισμικό αντιπροσωπεύει το **10%** της συνολικής αγοράς IT στη Γαλλία
- Περισσότερα από **13.752 datasets** έχουν δημοσιευτεί στο data.gouv.fr
- **900+ datasets** έχουν επαναχρησιμοποιηθεί σε εφαρμογές και έργα

Άλλα επιτυχημένα διεθνή παραδείγματα OSPOs

Ηνωμένες Πολιτείες - Το πρώτο ομοσπονδιακό OSPO

Το 2024, τα Centers for Medicare & Medicaid Services ([CMS](#)) δημιούργησαν το πρώτο OSPO σε ομοσπονδιακό επίπεδο στις ΗΠΑ. Με επικεφαλής τον **Remy DeCausemaker, με τον οποίο επίσης έχει επαφή η ΕΕΛΛΑΚ χάρη στην παρουσία της στο Open Source Week στη Νέα Υόρκη τον Ιούνιο 2025**. Το CMS OSPO έχει ήδη αναπτύξει το Open Source Repository Maturity Model και παράγει εκθέσεις ασφαλείας όπως η ανάλυση του XZ Vulnerability.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Πανευρωπαϊκή ηγεσία

Το [OSPO](#) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ιδρυμένο το 2020, λειτουργεί με έξι βασικές αρχές: **Σκέψου ανοιχτά (think open), μετασχημάτισε (transform), μοιράσου (share), συνεισέφερε (contribute), ασφάλισε (secure) και διατήρησε τον έλεγχο (stay in control)**, έχοντας δημιουργήσει ένα ευρωπαϊκό δίκτυο OSPOs που συνδέει γραφεία του δημόσιου τομέα σε όλη την Ευρώπη.

Γερμανία - Υποχρεωτική προτίμηση ανοιχτού λογισμικού

Ο νόμος Online Access Act 2.0 (Φεβρουάριος 2024) **καθιστά υποχρεωτική την προτίμηση στο ανοιχτό λογισμικό** σε κυβερνητικούς φορείς. Το κρατίδιο του Schleswig-Holstein υλοποιεί τη μεγαλύτερη μετάβαση στην Ευρώπη, μετακινώντας **30.000 υπαλλήλους σε Linux, LibreOffice και Nextcloud** από την άνοιξη του 2025. Το [Sovereign Tech Fund](#) με μόλις 11 υπαλλήλους και €17 εκατ. προϋπολογισμό, έχει επενδύσει €23,5 εκατ. σε 60+ κρίσιμα έργα.

Δανία - Ψηφιακή ανεξαρτησία

Το Υπουργείο Ψηφιακών Υποθέσεων της Δανίας ανακοίνωσε τον [Ιούνιο 2024](#) την απεξάρτηση από το λογισμικό της Microsoft, με τον δήμο του Aarhus να αναφέρει μείωση κόστους από 800.000 σε 225.000 κορώνες ετησίως μέσω της υιοθέτησης LibreOffice.

Πρόσφατες διεθνείς εξελίξεις

Πρωτοβουλία OSPOs for Good του ΟΗΕ

Η πρωτοβουλία "[OSPOs for Good](#)" του ΟΗΕ παρουσιάζει υπερδεκαπλάσια αύξηση συμμετοχής το 2025 (>1000 συμμετέχοντες από 60 το 2023).

Έρευνα TODO Group 2024

Σύμφωνα με την [έρευνα State of OSPOs 2024](#), το 77% των μεγάλων οργανισμών διαθέτουν πλέον OSPO, με το 91% να εμπλέκεται στη διαχείριση θεμάτων ασφαλείας και το 84% στη διαχείριση υποδομών ΑΙ.

Πρόταση για ανάληψη του ρόλου του ελληνικού OSPO από την ΕΕΛΛΑΚ

Η ΕΕΛΛΑΚ, με το ισχυρό δίκτυο των 37 πανεπιστημίων και ερευνητικών κέντρων που εκπροσωπεί, αποτελεί τον ιδανικό φορέα για να ηγηθεί της δημιουργίας του ελληνικού OSPO, συνδυάζοντας αποδεδειγμένη εμπειρία με διεθνή δικτύωση. Η επιτυχημένη ανάπτυξη του [diadikasies.gr](#), που εξελίχθηκε στο εθνικής εμβέλειας σύστημα MITOS για την απλούστευση διοικητικών διαδικασιών, οι πλατφόρμες [ellak.gr](#), [mathe.ellak.gr](#) και [elearn.ellak.gr](#) που ενημερώνουν χιλιάδες ενδιαφερόμενους από το δημόσιο, τον ιδιωτικό τομέα αλλά και μαθητές και εκπαιδευτικούς σε τεχνολογίες ανοιχτού κώδικα, αποδεικνύουν την ικανότητά της να μετατρέπει καινοτόμες ιδέες σε εθνικής κλίμακας λύσεις. Η στρατηγική της θέση στο διεθνές οικοσύστημα, μέσω των ενεργών συνεργασιών με το **Open Forum Europe**, το **UN OSPO for Good**, το **Linux Professional Institute**, το **Open Data Institute** και την **OSPO Alliance**, της παρέχει άμεση πρόσβαση σε βέλτιστες πρακτικές και παγκόσμια δίκτυα, ενώ η 20ετής εμπειρία της στη γεφύρωση ακαδημαϊκής κοινότητας, δημόσιου τομέα και ιδιωτικής πρωτοβουλίας την καθιστά καταλύτη για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της χώρας μέσω του ανοιχτού λογισμικού.

Η Προεδρία της ΕΕ το 2027 δημιουργεί μοναδική ευκαιρία

Η προγραμματισμένη [Προεδρία της ΕΕ από την Ελλάδα](#) (Ιούλιος-Δεκέμβριος 2027) παρουσιάζει εξαιρετική πλατφόρμα για άσκηση ηγεσίας σε θέματα ψηφιακής ανεξαρτησίας. Η ίδρυση OSPO έως το 2026 θα παρείχε αποδεδειγμένα αποτελέσματα για να πρωταγωνιστήσει η χώρα στην εν εξελίξει προσπάθεια για ένα [Ευρωπαϊκό Ταμείο Υποδομών Ανοιχτού Κώδικα](#) κατά τη διάρκεια της προεδρίας.

Ευκαιρίες χρηματοδότησης

Ευρωπαϊκά προγράμματα

- [Digital Europe Programme](#): €8,1 δισ. με ειδικές κατανομές για ψηφιακή ανάπτυξη ικανοτήτων

- **Horizon Europe**: €95,5 δισ. με EIC Transition grants έως €2,5 εκατ.
- **Recovery and Resilience Facility**: €7,7 δισ. για ψηφιακό μετασχηματισμό έως το 2026

Με εκτίμηση,

Ο Πρόεδρος ΔΣ
Καθηγ. Ιωάννης Σταμέλος